

Силабус курсу:

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	014.01 Середня освіта (українська мова і література)
Рік підготовки:	4
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

Галенко Анна Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові

старший викладач кафедри української філології та журналістики

посада

Viber за основним

gale18@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-066-8001302

телефон

телефоном

месенджер

за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Курс «Лінгвокультурологія» покликаний сформувати комплекс професійної компетентності, зокрема культурологічну його складову, тобто здатність використовувати у практиці національно-культурні знання (розумітися на традиціях, реаліях, звичаях, духовних цінностях свого народу); знаходити зафіксовані в мові, етнотекстах і дискурсивній практиці компоненти духовної та матеріальної культури; вміти ними оперувати, й передавати; усвідомлювати себе та кожну особистість як носія певної етнокультури; бути духовно й естетично вихованою, всебічно обізнаною особистістю; бачити спільне й відмінне в культурах та світосприйнятті їхніх носіїв; навчитися сприяти формуванню мовної картини світу національно свідомого громадянина.

Результати навчання:

Знання :

- особливостей власної культури та їх співвіднесення з культурами інших народів;
- особливостей української національної культури, українські звичаї, традиції, свята;
- уміння вживати у своєму мовленні українські лінгвокультурними відповідно до їх лексичного значення і ситуації спілкування;
- будувати власні висловлювання українознавчої тематики різних жанрів, типів і стилів мовлення;
- уміння аналізувати лінгвокультурологічні матеріали, вилучати й систематизувати необхідну інформацію задля використання її в навчанні мови;
- уміння користуватися довідковими джерелами різних типів з метою пошуку лінгвокультурологічної інформації, у тому числі електронними корпусами текстів;
- розуміння фонові, безеквівалентної, національно маркованої лексики;
- національно-прецедентних текстів та їх значення в навчанні мови;

Навички:

- знаходити в текстах, розпізнавати і тлумачити національно марковану лексику;
- стійкі навички оперування набутими лінгвокультурологічними знаннями в комунікативній діяльності;
- використання у власній комунікативній діяльності національно маркованої лексики, посилення на національно прецедентні тексти;
- навички самостійної науково-дослідницької роботи в галузі лінгвокультурології.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання, отримані при вивченні дисципліни "Лінгвістика тексту", «Усна народна творчість», «Сучасна українська мова», «Діалектологія», «Літературознавство»

Мета курсу (набуті компетентності)

Унаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей, як:

- здатність використовувати у власній комунікативній та професійній діяльності лінгвокультурологічні знання
- уміння тлумачити лексичне та культурологічне значення української національно маркованої лексики;
- уміння коментувати використання національно маркованих мовних одиниць у фольклорних і художніх текстах;
- доречно вживати у мовленні українські народні прислів'я, приказки, загадки, фразеологічні звороти тощо;
- уміння спілкуватись в сучасному світі з представниками різних культур з урахуванням культурологічних особливостей;
- уміння впливати на формування національно-мовної картини світу учня, формувати національно свідому мовну особистість громадянина України.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Лінгвокультурологія як наука та навчальна дисципліна	денна 2/0/4 заочна 0,2/0/0,5	Предмет та мета вивчення лінгвокультурології Місце лінгвокультурології в системі наук Лінгвістичні теорії взаємозв'язків мови та культури Лінгвокультурологічна складова навчання мови	Участь в обговоренні, презентації
2.	Культурологічне спрямування мовної освіти	денна 2/0/4 заочна 0,3/0/0,5	Мовна особистість та її формування під час вивчення мови Відображення мовної картини світу українців у навчальному матеріалі з мови Мовний обов'язок і мовна стійкість. Національномовна самоідентифікація Формування національно свідомої мовної особистості	Участь в обговоренні, творчі роботи, проекти
3.	Мовні одиниці – носії інформації про культуру	денна 2/0/4 заочна 0,3/0/0,6	Мовні одиниці – носії інформації про культуру Національно-маркована лексика Лінгвокультурема як основна одиниця і предмет дослідження лінгвокультурології Концепт, лінгвоконцепт . Фонова та безеквівалентна лексика	Доповіді, аналіз текстів Аналіз лексем, портфоліо
4.	Слова-символи в українській культурі	денна 2/0/4 заочна 0,3/0/0,6	Слова-символи в українській культурі Лексеми на позначення ключових	Участь в обговоренні, аналіз лексем, Доповідь, творча робота

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>понять в українській культурі</p> <p>Ключові концепти української культури</p> <p>Особливості мовленнєвого етикету українського народу</p>	
5.	Національно-прецедентні тексти	<p>денна 2/0/4</p> <p>заочна 0,3/0/0,6</p>	<p>Національно-прецедентні тексти як маркери належності до певної культури</p> <p>Фразеологія як джерело знань про національні особливості народу</p> <p>Прислів'я та приказки як відображення культури, побуту народу</p> <p>Діалектологія як засіб вивчення лінгвокультури краю</p>	Аналіз текстів, проекти, портфоліо
6.	Лінгвокультурологічний аналіз текстів	<p>денна 2/0/4</p> <p>заочна 0,3/0/0,6</p>	<p>Методика лінгвокультурологічного аналізу текстів</p> <p>Фольклорні і художні тексти як маркери культури</p> <p>Аналіз текстів різних стилів</p>	Аналіз текстів, стилістичний експеримент, проекти, портфоліо
7.	Словники національно-маркованої лексики	<p>денна 2/0/4</p> <p>заочна 0,3/0/0,6</p>	<p>Словники національно-маркованої лексики</p> <p>Електронні словники в дослідженні національно-маркованої лексики.</p> <p>Лінгвістичні електронні засоби .</p>	Участь в обговоренні Презентація, Проекти, творчі роботи

Рекомендована література

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. С. Бацевич. – К. : Довіра, 2007. – 205 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – Львів, 2002. , с. 146
3. Білецький А.О. Про мову і мовознавство. – К.: АртЕк, 1997. – 222 с.
4. Вежбицкая А. Понимание культур через посредство ключевых слов. — М.: Языки славянской культуры, 2001.
5. Дмитренко М. . Символи українського фольклору: Монографія. – К.: УЦКД, 2011. – 400 с.
6. Єрмоленко С. Я. Національна свідомість і виховання української мовної особистості // Доповіді і повідомлення III конгресу МАУ: Мовознавство. – Харків: Основа, 1996. – С.225,
7. Жайворонок В. В. . Знаки української етнокультури: словник-довідник. – К.: Довіра, 2006. – 703 с.
8. Жайворонок В.В. Українська етнолінгвістика: Нариси. – К.: Довіра, 2007. – 262 с.,
9. Кононенко В. І. Мова у контексті культури / В. І. Кононенко. – К. : Плай, 2008. – 460 с.
10. Кононенко В. І. Українська лінгвокультурологія: навч. посібник / В. І. Кононенко. – К.: Вища шк., 2008. – 327 с.
11. Кононенко В.І. Українська етнолінгводидактика. – Івано-Франківськ, 1995.-201 с.
12. Кононенко П.П. Українознавство: Підручник. – К.: Міленіум, 2006. – 870 с.
13. Корпус текстів української мови: <http://www.mova.info/corpus.aspx?11=209>
14. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – К.: Альма матер, 1999. - 284 с.
15. Пентиліук М. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики: збірник статей / М. Пентиліук – К.: Ленвіт, 2011. – 256 с.
16. Півторак Г. Українці: звідки ми і наша мова. – К.: Наукова думка, 1993. – 200 с.
17. Потебня О. Мова. Національність. Денаціоналізація. – Нью-Йорк, 1992. – 152.
18. Русанівський В.М. Мова в нашому житті. – К.: Наукова думка, 1989. – 110 с.
19. Українська етнолінгвістика: навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. / Г. К. Барилова, К. Д. Глуховцева. – Луганськ: вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. – 228 с.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до самостійної роботи із дисципліни “Когнітивна лінгвістика» (для студентів заочної форми навчання спеціальності «Філологія. Українська мова та література») / Уклад.: А.М. Галенко. – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. – 25 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Лінгвокультурологічний аналіз творів	30
Портфоліо, словничок термінів	20
Залік	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. Запозичення та цитування мають бути оформлені відповідними посиланнями. Інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності має бути достовірною. Перевірка текстів на унікальність здійснюється за допомогою програмного забезпечення Unichack і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net. Результати навчання студентів оцінюються викладачем об'єктивно. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Завдання і заняття:

Здобувачі вищої освіти мають відвідати усі лекції і практичні заняття курсу та виконати усі завдання. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Здобувач вищої освіти має право презентувати виконані завдання за пропущені з поважної причини заняття під час консультації викладача та отримати за них бали.

Поведінка в аудиторії:

На заняттях вітається творча активна робоча атмосфера, середовище є відкритим до набуття нового досвіду та до навчання. Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. На заняття студенти мають приходити до аудиторії вчасно, відповідно до розкладу занять. Під час занять необхідно дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачі: вільно висловлюють свої погляди, дотримуючись правил культури спілкування; коректно поводяться між собою; не перешкоджають проведенню заняття. Під час контролю знань: мають право на отримання від викладача роз'яснень щодо оцінки; не послуговуються зовнішніми джерелами інформації; самостійно виконують завдання для контролю знань.